

RAADSCOMISSIE MILIEU EN KLIMAAT 2023/3

16 oktober 2023

Aanwezig: Bert Batens (voorzitter), Walter Brat (schepen), raadsleden Kathelijne Peeters, Lieven De Smet, Christof Victor, Erik Maes, Peter Arnauw, Kurt Vermeiren, Piet Bouciqué, Peter Vanaken, Yvonne Schenck

Voor de administratie: Katrien Van den Branden (directeur openbare ruimte), Koen Bogaert (diensthoofd milieu, groen en afval), Stefan Switten (deskundige Milieuvergunningen – Handhaver) en Katty Michielsen (deskundige Klimaat)

Verontschuldigd: Erik Block, Brecht Verwulgen

Beknopt verslag

1. Verslag van 20 maart 2023

Het verslag wordt integraal goedgekeurd.

2. Introductie door schepen Brat

Aankondiging dat Dirk Vercammen in een volgende raadscommissie meer toelichting komt geven over 2 grote projecten; nl herinrichting E10-plas en Groen Wytschot.

Korte voorstelling door het nieuwe diensthoofd Groen Milieu en Afval, Koen Bogaert

Klimaatacties (Katty Michielsen)

Katty licht de presentatie toe. Zie ppt.

Actie 1: wijkrenovatie

Erik Maes:

Is er een nieuwe thermografische kaart mogelijk om burgers op energieverlies te wijzen?

- ➔ Katty: er is terug een update van de kaart gemaakt. Is in aanmaak bij Fluvius. Normaal zou deze verdeeld worden in de zomer van 2023, maar door een technisch probleem bij het opladen van de data wordt deze uitgave verlaat. Hopelijk beschikbaar eind 2023.

Peter Arnauw:

Stelt zich vragen bij de inkleuring van de straten.

- ➔ Katty meldt dat dit mogelijks kan komen dat er te weinig beschikbare data was. Wat met gevelisolatie en kleine voetpaden in wijk Bloemendaal?
- ➔ Katty: het is mogelijk om voor gevelisolatie over de rooilijn te komen en dient voorgelegd te worden aan de dienst Ruimtelijke ordening. Maar het kan inderdaad een probleem zijn waar voetpadinfrastructuur niet voldoende is.

Peter Vanaken:

Is het wijkrenovatietraject ook interessant voor verhuurders?

- ➔ Katty: zijn zeker ook welkom.

Wat is de eigendomsgraad van wijken Bloemendaal & Atheneum?

- ➔ Katty: Bloemendaal 80-100% eigenaars, Atheneum 60-80% eigenaars

Hoe ga je de andere wijken aanpakken als dit traject al 1,5 jaar zal duren?

- Katty: bedoeling om via overlap te werken na opstart in deze twee wijken en de lessen uit deze eerste wijken mee te nemen naar volgende trajecten.

Kurt Vermeiren:

Ik denk dat het aantal appartementen in wijk Atheneum onderschat is. Hoe kunnen VME's & dergelijke overtuigd worden?

- Katty: zal inderdaad uitdagend worden, maar zowel individuele eigenaars van appartementen & VME's zijn zeker ook welkom in het traject. Individuele eigenaars binnen meergezinswoning kunnen bijv. wel gemakkelijk instappen op groepsaankoop beglazing voor hun eigen appartementen.

Actie 2 Energiedelen

Peter Arnauw:

Netwerkverzwaring is wel een probleem bij PV-panelen. Zijn er in Schoten al gebieden waar het heel gevoelig is?

- Katty: Schoten is goed voorzien, van op veel plekken zelfs verzwaarde leidingen. Schoten heeft wel op lange termijn verzwaring nodig van het laagspanningsnet

Wordt er al gedacht aan promoten van oost- en west plaatsing van PV-panelen om die pieken te vermijden?

- Katty: voor gemeentelijke daken gaan we al kijken naar eigen gebruik vanuit de gemeente om de oriëntatie te bepalen. Is ook zo voor particuliere installaties.

Kan de overheid energie delen tijdens de lastige momenten, 's morgens & 's avonds?

- Katty: op basis van historische gebruiksgegevens zullen onze nieuwe installaties een overschot produceren welke we willen gebruiken voor energiedelen.

Kurt Vermeiren:

Productie wanneer je het niet nodig hebt, om aan energiedelen te doen, gaat dat ook afgestraft worden door zoiets als een prosumententarium/-tax? Volgt er later nog een injectietaks om de consument af te straffen?

- Walter Brat: qua financiering zit Fluvius inderdaad met een uitdaging, maar ze willen het wel aanpakken. Het is te vroeg om de consument bang te maken voor iets wat we nog niet weten
- Katty: het energiedelen heeft tot doel de pieken af te zwakken, zodat er juist minder injectie mogelijk is.

Moeten we energiegemeenschappen dan niet onderbrengen in een AGB-constructie?

- Katty: zit er al gedeeltelijk in aangezien de gebouwen AGB worden beheerd.

Actie 3: Industriële Kring

Kurt Vermeiren:

Wordt er bekeken of energiedelen mogelijk is met burgers binnen de industriële clusters van leden van de Industriële Kring?

- Katty: zal in een later stadium behandeld worden, maar wordt door ons gestimuleerd.

Hoe zit het dan wettelijk met deze bedrijven? Zullen zij energieleveranciers worden?

- Katty: het zal via een energiegemeenschap moeten gaan, bijv. uitbesteed aan een bestaande coöperatie/energieleverancier.

Erik Maes:

Valt het warmtenet ook onder dit traject? En de restwarmte van Altoni Kelderman?

- Katty: warmtezoneringskaart wordt wel aangevuld adhv de respons van de leden van de Industriële Kring. Maar de restwarmte Altoni-Kelderman kan onvoldoende bieden.

PFAS Brandweerkazerne & 't Beertje (Stefan Switten)

Stefan licht de presentatie toe. Zie ppt

Piet Vanaken:

Vraagt meer duiding over een busbrand op de Brechtsebaan, kruispunt met Boomgaarddreef. Is hier het normenkader overschreden?

- ➔ Stefan: aan de hand van het vorige PFAS-normeringskader is de site onderzocht en bleken er geen overschrijdingen vastgesteld van richtwaardes of bodemsaneringsnormen voor PFAS in de ondergrond.

Kurt Vermeiren:

Vraagt of het mogelijk is om PFAS te verwijderen van onder de betonplaten van de brandweerkazerne?

- ➔ Stefan: momenteel ligt het scenario voor om dit via bemaling te verwijderen. Binnen de kazerne zijn er enkele verhoogde PFAS concentraties in droge grond aangetroffen, daar is het mogelijk dat grond zal moeten ontgraven worden onder de betonplaten.

Peter Arnauw:

Vraagt of in kader van bemaling ook gekeken wordt naar mobiele waterzuivering – grote silo-oplossing?

- ➔ Stefan: bij een bemaling voor verontreinigd grondwater, moet een lokale waterzuivering geplaatst worden. Dit gebeurt meestal in verplaatsbare silo of 40 ft container, met een actieve koolstoffilter. Dat scenario werd voorgelegd als meest waarschijnlijke saneringsoplossing op basis van de gegevens die we momenteel hebben. Daarbij duidelijk gesteld dat we geen uitsluitsel hebben over bodemsanering tot het beschrijvend bodemonderzoek volledig afgerond is en OVAM haar akkoord geeft.

Vraagt of de bewoners in de omgeving van het Beertje een bloedonderzoek moeten ondergaan?

- ➔ Stefan: de situatie mbt de site 3M is anders dan bij 't Beertje. De PFAS is aangetroffen in de grond en niet in de lucht zoals bij 3M (stofdeeltjes in de lucht). Er is dus geen diffuse verspreiding of inname door ademhaling mogelijk vanwege de gekende PFAS-verontreinigingen op grondgebied Schoten. De verontreiniging zit geconcentreerd onder de bodem vast in zowel het droge deel van de grond, en in het grondwater.
- ➔ Stefan: PFAS kan niet door het menselijk lichaam afgebroken worden en bio-accumuleert in de cellen van voornamelijk lever en nieren in het menselijk lichaam. Aangezien de vuistregel stelt dat een menselijke cel om de ongeveer 7 jaar vernieuwd wordt, is afsterven van PFAS-bevattende cellen (in combinatie met geen nieuwe inname PFAS) de enige manier om PFAS in het lichaam te kunnen afbouwen. In VSA zijn bij studies al getoond dat op enkele decennia zo reducties van PFAS in lichaam met 50-75% mogelijk zijn

Stelt bijkomende vraag wat met de verontreiniging mbt de wei achter kinderopvang 't Beertje

- ➔ Stefan: SWECO heeft in opdracht van OVAM daar een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd rond winter 2022-2023. Was niet onze projectleidster van SWECO, maar afzonderlijke bodemdeskundige. Verkennend bodemonderzoek vond daar plaats omdat brandweerzone Rand in 2021 aangegeven had dat op die plek een calamiteit met blusschuim plaatsgevonden had. Gemeente Schoten is pas midden in de zomer 2023 op de hoogte gebracht door OVAM, en daarna werd de communicatie naar kinderbegeleiders, ouders & omwonenden onmiddellijk opgestart.

Vraagt of het niet de bedoeling is om in de omgeving van de Eethuisbeek een wadi aan te leggen.

- ➔ Stefan: de wei is eigendom van Aquafin en Aquafin had plannen om in een later stadium van de werken aan de Eethuisbeek een aanzienlijk bufferbekken te plaatsen op de weide, waarschijnlijk in de vorm van een wadi. Op die wijze zou bij uitzonderlijke regenval (de "waterbom") overtollig

regenwater van de quasi maximaal verharde wijk Deuzeld daar gebufferd kunnen worden. Om het terugkerend probleem van ondergelopen straten en kelders te kunnen vermijden. De plannen voor deze derde fase van de werken aan de Eethuisbeek zullen echter nog even moeten blijven liggen tot de onderzoeken en/of sanering afgerond zijn.

Piet Vanaken:

Vraagt informatie over PFAS verontreiniging mbt Sluizenstraat – kanaaldijk. Hij verwijst naar 2 percelen: vroegere opslag van een verzinkerij en de stortplaats voor inherent bouwafval

→ Stefan: wat betreft PFAS onderzoek op de AVR-site (achterzijde recyclagepark): hier hebben we ineens een onderzoek gedaan naar de oude stortplaats omdat de verontreinigingszones in elkaar overlopen. Er was geen duidelijke grens te trekken, en we kunnen niet met zekerheid stellen welke verontreiniging te wijten is aan blusschuim en welke aan huishoudelijke PFAS-toepassingen. We hadden gehoopt het onderzoek klaar te hebben en de verontreinigde zone helemaal afgeperkt te krijgen, maar zijn gestoten op twee onaangename verrassingen: noordoostelijk ligt een voormalige stortplaats voor inert bouwafval onder het bosje aan de Wijtschotdreef. Daar bleek een lokale verhoging van PFAS aanwezig te zijn. Zuidwestelijk merken we een verhoging in PFAS-concentraties die hoogstwaarschijnlijk te wijten is aan de aanleg en ophoging van de Hoogmolendijk voor de brug over de Vaart. De gronden die indertijd gebruikt werden, zouden afkomstig zijn van een voormalige verzinkerij, galvanische industrie die zeer PFAS-gevoelig is (PFAS werd gebruikt als coating voor elektrolyse – en verzinkingsbaden). We merken dus aan twee uiteinden dat er alsnog PFAS zit waar we dit niet meer hadden verwacht. Verder onderzoek is vereist.

COLAS (Stefan Switten)

Stefan licht de presentatie toe. Zie ppt

Tot 2014 waren er twee asfaltcentrales, VBG & Van Wellen. In 2014 moest Van Wellen wegens aanhoudende hinder en onmogelijkheid om de nodige investeringen te volmaken, de boeken sluiten. Daarna is enkel VBG verder gegaan, wat later door Colas werd overgenomen en heden Colas Noord/Wijnegem is.

De actieve koolfilter is geplaatst op eigen initiatief van het bedrijf als gevolg van de geurstudies die werden opgelegd tijdens het vergunningstraject. Door de actieve koolstoffilter die geplaatst is, wordt de laadruimte 'ontgeurd', wat maakt dat de diffuse emissies van de vroegere 'koude schouw', momenteel quasi niet meer voorkomen.

Peter Arnauw:

Meldde ook dat de geurhinder een pak minder is dan vorige jaar.

→ Stefan: de geurhinder is nog niet volledig verdwenen, maar het karakter van de geurhinder is aanzienlijk anders en wordt als minder vaak penetrant beschouwd sinds de vernieuwingen.

Piet Vanaken:

Wenst meer informatie over de nieuwe trommel en haar verbranding.

→ Stefan: de technologische innovatie die verplicht werd in het kader van het vergunningstraject, en waarmee Colas de buurt tegemoet wenst te komen (hoewel ze dit opgelegd kreeg), is een nieuwe paralleltrommel van Amman, type RAH-100. Omdat de vlammen nu volledig afgescheiden zijn van de grondstof & granulaten, is de kans op slechte verbranding aanzienlijk kleiner. Een betere verbranding leidt tot minder ongewenste moleculen, en dus ook minder geurhinder.

Wenst extra informatie over het melden van geurhinder.

- ➔ Stefan: Stefan toont het nieuwe klachtenbehandelingssysteem van Colas. Stefan verwijst ook naar de meldingen van het Actiecomité Asfalt via de website schas.be.

Slimme rattenfallen (Stefan Switten)

Stefan licht de presentatie toe. Zie ppt

Peter Arnauw:

Merkt op dat de traditionele gifbuizen afgeschafte gaan worden en vraagt wat de toekomst dan zal brengen.

- ➔ Stefan: we hebben reeds een assortiment slimme rattenfallen (9 stuks) en denken erover na deze uit te breiden. Budgettair waren we echter niet voorbereid op de aanzienlijke meerkost van een slimme rattenval ten opzichte van het spotgoedkope gebruik van gif. We hebben nog mechanische vallen, maar kijken momenteel naar de markt. Als er binnenkort interessante alternatieven komen, willen we die niet uitsluiten door enkel voor ons huidig model te kiezen.

Vraagt of er reeds testen gebeuren met sonarsystemen of mechanische fuiken

- ➔ Stefan: Sonarsystemen en mechanische fuiken hebben hun limitaties, zeker op publiek domein. Sonarsystemen zijn vaak ook hinderlijk voor kinderen en huisdieren en hebben als onbedoeld effect dat migratiepaden van wilde dieren ontregeld kunnen worden. Mechanische fuiken hebben een zeer beperkte efficiëntie en vangstgraad, en zijn zeer arbeidsintensief. Bovendien is het vangen van een rat in een mechanische klem na gif één van de minst diervriendelijke vangmethodes. Zeker op openbaar domein kunnen we de doodstrijd van een gevangen rat moeilijk plaatsen waar voorbijgangers deze kunnen horen/zien. Daarnaast is de kans op het risico op ongewenste aandacht van kleine kinderen of het ongewild afvangen van egels/eekhoorns/kleine huisdieren ook niet ondenkbaar bij mechanische vallen.

Kurt Vermeiren:

Polst ook naar over de ratten nu resistent worden tegen het gif.

- ➔ Stefan: resistentie tegen de meest voorname/gebruikte anti-coagulerende rodenticiden is ondertussen al vastgesteld in rattenpopulaties in Limburg, en komt al enkele jaren meer en meer opgeschoven naar Antwerpen. Europa verbiedt het gif ook daarom. De negatieve effecten van het gif wegen in grote delen van Europa hoegenaamd niet meer op tegen de voordelen. Als we deze resistentie kunnen vermijden door niet meer met gif te werken, hebben we tenminste nog een middel achter de hand 'voor echte noodgevallen'.

Merkt op dat er systeem bestaat waar er een "nekslag" gegeven wordt bij een rattenval.

- ➔ Stefan: de GoodNature A24 val is een interessante val op privaat terrein, en wordt door de milieudienst aangeraden aan particulieren wegens meest diervriendelijke op de markt. Deze val is onderzocht in aanloop naar de aankoop van de huidige SmarTraps, maar we zitten met twee praktisch problemen:
 - 1. Er is geen opslagmogelijkheid. De dode rat blijft onder de val liggen tot ze door een kat/hond wordt weggehaald. Waarbij we ons afvragen of het toestel duidelijk onderscheid kan maken tussen een rattenhoofd en kattenpoot. En mensen dus meer met rattenkadavers geconfronteerd zullen worden wat waarschijnlijk eerder negatief zal gepercipieerd worden.
 - 2. De CO2-vullingen die nodig zijn voor de slagpin worden ondertussen als biocide beschouwd en vereisen dus bijkomende opleidingen en behandelingen door onze rattenvangers. Deze optie is dus zeer interessant qua diervriendelijkheid maar in haar huidige vorm zeer moeilijk toepasbaar op publiek domein.

Wenst ook graag de prijs weten van een slimme rattental?

- Stefan meldt dat vorig jaar de slimme rattental 700 EUR kostte, maar nu reeds 800 EUR kost voor de slimme rattental. Dit uitgezonderd de installatiekost, de abonnementskost voor het digitaal platform en de éénmalige kost voor de koppeling met hun digitaal opvolgsysteem.

Mooimakers – stand van zaken (Koen Bogaert)

Koen licht de presentatie toe. Zie ppt

Mooimakers - Stand van zaken

1. Vuilnisbakkenplan
2. Glasbollen
3. Operatie Proper
4. Samenwerking met de sociale woningmaatschappij

Peter Arnauw:

Waren enkel scholen bij betrokken vorig jaar. Zijn er geen jeugdbewegingen betrokken/geïnteresseerd?

- Koen: vorig jaar niet, maar momenteel is er wel een jeugdbeweging al kandidaat.

Kurt Vermeiren:

Stint is het bedrijf van de ongelukken met bolderkarren in Nederland. In welke zin hebben we nu wel zekerheid dat de elektrische bolderkarren fundamenteel veilig zijn?

- Katrien VdB: Momenteel huren we deze om goed te kunnen testen naar wendbaarheid en veiligheid toe. Onze mensen op de vloer zijn er enthousiast over. We nemen de opmerking nog een keer extra mee.

Er wordt te weinig gedaan naar individuele zwerfvuilacties of stimuleren/ondersteunen van individuele opruimers/straatvrijwilligers.

- Koen: ik neem deze opmerking mee naar onze medewerker Julie Van Duppen.

Erik Maes:

In de rand van Mooimakers: digitaal statiegeld. Heeft Schoten daarin een bepaald standpunt ingenomen?

- Koen: ik kan mij niet uitspreken over beleid. Er zijn proefprojecten geweest in half-open en gesloten omgevingen met het digitaal statiegeld, zowel voor de scanners als voor de app. Ook VVSG heeft nog geen resultaten van deze projecten kunnen inzien dus kunnen we ook nog niet bepalen wat de pro's en contra's van digitaal statiegeld zijn.

- Walter Brat: de beslissingen van de minister gaan we als lokale overheid ondersteunen. Ik word er persoonlijk niet gelukkig van aangezien er nog veel aanpassingen nodig zijn zoals het ontdebelen van de vuilbakken. We wachten als beleid momenteel af op concrete, uitgewerkte initiatieven en een duidelijk traject voor we tot evaluatie of standpunten kunnen overgaan.